

การแสดงออกทางสีหน้า

ในตำนานไทยมีถ้อยคำที่อุปมาถึงการ แสดงออกทางสีหน้าเช่น ตีหน้ายักษ์ หมายถึง ทำหน้าผมนิ่งทึ่งแสดงอาการเกรี้ยวกราดคุกคาม หน้า ออดสี หมายถึง หน้าซีด หน้าเหือดคองเมื่อตกใจ กลัวทำให้เรารับรู้อารมณ์ของผู้ที่แสดงอาการนั้น สารานุกรมจิตวิทยา เติ่ม ๒ ฉบับราชบัณฑิตยสภา ได้อธิบายความรู้เกี่ยวกับกรแสดงออกทางสีหน้า ไว้โดยสรุปดังนี้

การแสดงออกทางสีหน้า (Facial Expression) หมายถึงรูปแบบการแสดงสีหน้าที่ บ่งบอกให้ทราบถึงอารมณ์ขณะนั้นซึ่งเป็น ลักษณะกายภาพขององค์ประกอบใบหน้าได้แก่ สีผิว ไร้วรอย คิ้ว ดวงตา จมูก ปาก ลิ้นที่เกิดการ เปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันเชิงพลวัตเพื่อสื่อ สะท้อนความรู้สึกหรืออารมณ์ต่าง ๆ โดยไม่ต้อง ส่งเสียงหรือพูดและไม่ตั้งใจกระทำ กลไกการเกิด ลักษณะแสดงทางใบหน้าเป็นผลจาก การทำงาน (หดตัว) ของกล้ามเนื้อใบหน้ามัดต่าง ๆ เช่น กล้ามเนื้อหน้าผาก กล้ามเนื้อรอบเบ้าตา กล้าม เนื้อจมูก การทำงานของหลอดเลือดใบหน้า

จากการหดตัวหรือขยายตัวของหลอดเลือดใต้ ผิวหนังบริเวณใบหน้าจะเปลี่ยนสีผิวหน้าให้ซีดหรือแดงหรือมีเหงื่อออกได้และ การทำงานของระบบประสาทอิสระ โดยสารส่งผ่านประสาท โคลิเนอร์จิกและอะดรีเนอร์จิกในระบบประสาท) อิสระเช่น ทก้าซีดจกานหลอดเลือดหดตัวจากการ ทำงานของระบบซิมพาเทติก ทก้าแดงจากการทำงาน ของระบบพาราซิมพาเทติก

ลักษณะการแสดงออกกบนใบหน้าช่วยบอกอารมณ์ต่าง ๆ เช่น เศร้า ดวงตาเศร้าหรือยุบ ้มน้ำปากน้อย ๆ สะอิดสะเอียน ปากเจีจ ย่นจมูก คาเหยเล็กน้อย สบูกสมาน ขมปากกว้าง ดวงตา สลใสหน้าตาเร่ร้น ประหลาดใจ ตาเบิกกว้าง อ้าปากทวอ ฟึ่งพอใจ คางดูกาว ปากเม้ม อาจมีการพยักหน้มน้อย ๆ ละอาย หน้าเงื่อน หน้า แดง อย่างไรก็ตามการแสดงออกทางสีหน้าที่ กล่าวมาอาจจำแนกตามอารมณ์ได้ยากเนื่องจาก การเคลื่อนไหวต่าง ๆ บนใบหน้าบางอาการใกล้เคียงกันและลักษณะใบหน้าปรกติของบุคคลบาง คนแม้ในขณะที่ไม่มีอารมณ์ก็อาจมีลักษณะคล้าย มีอารมณ์ได้เช่น คนหน้าเศร้า คนหน้าคู้ นอกจาก นี้วัฒนธรรมพื้นฐานของบุคคลในแต่ละ เชื้อชาติ มีการแสดงออกทางใบหน้านั้นมักน้อยแตกต่างกัน เช่น คนไทยอึ้งง่าย

อรพรรณ กิสมจิตรพวง